

حافظی

اینجا... نبض سرمایه و تولید می زند

افزایش تقاضا برای سهم و کمبود عرضه آن شاخص قیمت سهام در بورس تهران را طی ۵ ماه ۷۳ درصد افزایش داد. آمارهای انتشار یافته نشان دهنده آنستکه معاملات سهام در بورس تهران طی فروردین ماه تا پایان مرداد ماه امسال به حدود ۳۰۰۰۰۰۰۰ سهم به ارزش ۱۳ میلیارد و ۸۲۷ میلیون و ۳۷۲ هزار ریال رسید و شاخص قیمت سهام از عدد ۱۰۰ در آغاز امسال به عدد ۱۷۳/۲۱ در پایان مرداد ماه افزایش یافت.

پنجساله از بانکها، بنیادها، وسازمانهای دولتی مانند سازمان صنایع ملی و سازمان گسترش و نوسازی صنایع که تعداد زیادی از شرکتهای تولیدی و صنعتی را زیر پوشش خود دارند خواسته است که سهام آندسته از شرکتهای سهامی عام خود را که شرایط عضویت در بورس را یافتهاند، از طریق بورس اوراق بهادار به بخش خصوصی واگذار کنند.

هدف دولت اینستکه با فروش سهام این واحدها به مردم، نقدینگی بخش خصوصی را بسوی سرمایهگذاری در فعالیتهای تولیدی هدایت کند و وجوه حاصل از فروش سهام این واحدها را در راه ایجاد واحدهای جدید پیشبینی شده در برنامه پنجساله توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی به کار اندازد.

در پیش گرفتن این روش به دولت کمک می کند که آهنگ استقراض از بانک مرکزی را کند کرده و تورم حاصل از کسر بودجه را مهار کند و با سپردن نقش بیشتری به بخش خصوصی در فعالیتهای تولیدی و اقتصادی روند توسعه اقتصادی کشور را تسهیل کند.

در راستای این اهداف از سال گذشته کوششهایی از سوی بورس اوراق بهادار جهت بررسی امکان پذیرش سهام شرکتهای جدید و رفع تعلیق از تعدادی از شرکتهایی که پس از انقلاب معاملات سهام آنها در بورس بحالت تعلیق درآمده

جمعا" به مبلغ یک میلیارد و ۷۱۶ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال خرید و فروش شد که از نظر ارزش ۳ برابر مجموع معاملات فروردین ماه بود.

در همین حال متقاضیان خرید سهام گفتند میزان سهام عرضه شده در این ماه برای اجابت مجموع تقاضاهای خرید کافی نبوده است و تقاضاهای بسیاری از دارندگان پس انداز و سرمایه برای سرمایهگذاری در سهام بدون پاسخ مانده است.

ادامه روند افزایش تقاضا از یکسو و عرضه وسیع سهام یک شرکت بزرگ تولیدکننده سیمان که پس از یازده سال تعلیق عضویت در بورس در خرداد ماه سهام آن مجددا" قابلیت معامله را یافت از سوی دیگر باعث شد که میزان معاملات سهام در روزهای بین پنجم تا نهم خرداد ماه از مجموع معاملات اردیبهشت ماه نیز فراتر رود. در هفته یاد شده ۹۵ معامله بر روی سهام صورت گرفت که ۴۲ معامله با افزایش قیمت نسبت به نرخهای قبلی انجام شد و در هفته آخر خرداد ماه شاخص قیمت سهام تنها طی ۵ روز (شنبه ۳/۲۶ تا پایان چهارشنبه ۳/۳۰) ۱۰/۳۲ واحد بالا رفت.

تجدید حیات بورس اوراق بهادار تهران به این سبب امکان پذیر شده است که دولت برای فراهم کردن مقدمات دست یابی به اهداف اقتصادی برنامه

بورس اوراق بهادار تهران امسال با تهیه " شاخص قیمت " سهام " و انتشار نوسانات آن به ابتکار جدیدی برای آگاه کردن علاقمندان به سرمایه گذاری و مطالعه کنندگان وضعیت اقتصادی کشور دست زده است.

بورس تهران که از نیمه دوم سال ۶۸ با تشویق دولت حیات تازه ای را آغاز کرده است، با تعیین این سال بعنوان " سال پایه " در " شاخص قیمت سهام " به تناوب تغییرات قیمت سهام قابل معامله در بورس را نسبت به سال پایه منتشر می کند.

بورس اوراق بهادار در نخستین گزارش خود از شاخص قیمت سهام اعلام کرد این شاخص در مورد میانگین قیمت سهام قابل معامله در تالار بورس از عدد ۱۰۰ در سال ۶۸ به عدد ۱۱۱/۱۸ در پایان اردیبهشت ماه افزایش یافته است. و این شاخص اکنون در پایان مرداد ماه به عدد ۱۷۳/۲۱ رسیده است. یافتههای آماری نشان دهنده آنستکه از مجموع سهام قابل معامله در بورس، در اردیبهشت ماه امسال بر روی سهام ۳۹ شرکت معامله صورت گرفت که از میان آنها سهام حدود ۳۰ شرکت بین ۶ ریال تا ۲۰۰۰ ریال افزایش یافت و این موضوع شاخص قیمت سهام را بالا برد.

طی این ماه ۵۴۰۵۷۲ سهم از سهام واحدهای تولیدی و شرکتهای سرمایه گذاری

یا قبول اوراق بهادار و یا حذف آنها تصمیم می‌گیرد.

۳ - سازمان کارگزاران بورس، که معاملات سهام برای متقاضیان خرید و یا فروش (در مقابل دریافت ۵/۵ درصد کارمزد) از طریق اعضای آن صورت می‌گیرد.

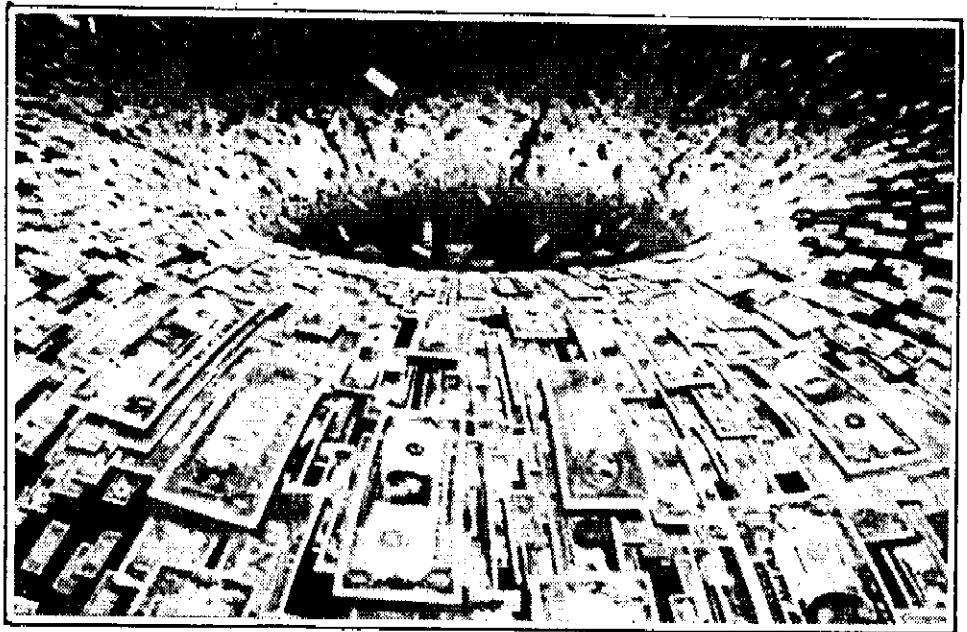
۴ - هیئت داور، به اختلافات بین کارگزاران و یا اختلافات بین فروشنده‌گان و خریداران اوراق بهادار با کارگزاران در زمینه‌هایی که از معاملات بورس ناشی می‌شود رسیدگی می‌کند.

در نخستین سال فعالیت

بورس اوراق بهادار حدود ۱۵ میلیون ریال اوراق بهادار در تالار بورس خرید و فروش شد و این مبلغ طی سال‌های بعد با پذیرفته شدن سهام چند شرکت تولیدی بویژه در نتیجه اجرای قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی افزایش یافت و در سال ۱۳۵۶ به ۴۴/۴ میلیارد ریال رسید در طول یازده سال فعالیت بورس اوراق بهادار در قبل از انقلاب مجموعاً "۱۵۰۶۶۰۰۰۰۰۰۰" (صد و پنجاه میلیارد و ششصد و شصت میلیون) ریال اوراق بهادار در بورس تهران معامله شد که ۵۵ درصد از آن بر روی سهام و ۴۵ درصد بر روی اوراق قرضه صورت گرفت.

طی این سالها مجموعاً "۱۰۵" مؤسسه شامل ۲۴ بانک، ۲ شرکت بیمه و ۷۹ شرکت تولیدی در بورس عضویت یافتند. در سالهای قبل از انقلاب امکان وسیع دسترسی مؤسسات بزرگ به اعتبارات بانکی، خانوادگی بودن بسیاری از شرکت‌های سود ده و بی‌میلی صاحبان این شرکت‌ها به تبدیل شرکت به شرکت سهامی عام و عرضه این سهام در بورس، سودآوری بیشتر بعضی از فعالیت‌ها مانند خرید و فروش زمین و ساختمان و نیز عدم آگاهی عمومی نسبت به بورس و وضعیت مالی شرکت‌های پذیرفته شده در آن مانع از آن شد که معاملات بورس بیش از این افزایش یابد. به این ترتیب سهم معاملات بورس در مقایسه با تولید ناخالص ملی در سال ۵۶ که بالاترین رقم معاملات را به ثبت رسانده است، به حدود ۵/۸ درصد محدود ماند.

گزارش مربوط به تحولات بورس اوراق بهادار تهران و شرکت‌های عضو آن در بعد از انقلاب اسلامی، و نیز چگونگی خرید و فروش سهام در بورس در شماره بعد از نظرتان خواهد گذشت.

دیگران را در فعالیت خود مشارکت دهند و بخشی از سرمایه مورد نیاز فعالیت خود را از این طریق تامین کنند.

از طریق بورس پس‌اندازهای کوچک و غیر فعال و سرمایه‌های راکد افراد به عوامل فعال و مولد تبدیل می‌شود، و تعداد بیشتری از مردم در شرکتها سهام و شریک می‌شوند. به این ترتیب انجام سرمایه‌گذاریهای وسیع با تجهیز سرمایه‌ها و پس‌اندازهای کوچک امکان‌پذیر می‌شود.

تاریخچه بورس اوراق بهادار در ایران بمنظور تجهیز پس‌اندازهای خصوصی و تخصیص این پس‌اندازها به سرمایه‌گذاریهای صنعتی و تولیدی، در سال ۱۳۴۵ قانون بورس اوراق بهادار تهران به تصویب مجلس رسید، و این سازمان در بهمن ماه سال ۱۳۴۶ تاسیس شد.

در قانون تاسیس بورس اوراق بهادار بمنظور حسن جریان معاملات در سازمان بورس ۴ رکن اصلی شامل شورای بورس - هیئت پذیرش اوراق بهادار - سازمان کارگزاران بورس - و هیئت داور وجود آمده.

۱ - شورای بورس وظیفه تعیین مقررات و نظارت بر اجرای قوانین و مقررات را در بورس بر عهده دارد، ریاست این شورا با رئیس کل بانک مرکزی است و در آن گروهی از مقامهای اقتصادی و حقوقی از بخش دولتی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن عضویت دارند.

۲ - هیئت پذیرش به تقاضای شرکت‌ها جهت عضویت در بورس اوراق بهادار رسیدگی می‌کند و نسبت به رد

● قانون بورس اوراق بهادار در سال ۱۳۴۵ به تصویب مجلس وقت رسید.

بود بعمل آمده است، تا سهام بیشتری در بورس قابل معامله گردد.

جایگاه بورس اوراق بهادار در اقتصاد بورس در فعالیت‌های بازرگانی و داد و ستد به یک بازار رسمی و دائمی گفته می‌شود که در یک محل تشکیل شده و در آن خرید و فروش انواع کالا و یا اوراق بهادار توسط افرادی که کارگزار خوانده می‌شوند، تحت نظارت مقررات خاص انجام می‌گیرد.

در بورسهای مختلفی که در دنیا وجود دارد انواع کالا مانند طلا، غلات، شکر، پنبه و... یا انواع اوراق بهادار مانند برگه‌های سهام و اوراق قرضه بصورت عمده خرید و فروش می‌شود.

در کشورهای توسعه یافته صنعتی و یا کشورهای در حال توسعه، برخوردار از یک بخش خصوصی گسترده و فعال، کمیابی سرمایه در مقایسه با نیازهای وسیع سرمایه‌گذاری جهت تولید کالاها و خدمات سبب شده است که شرکتها برای تهیه بخشی از سرمایه مورد نیاز طرح‌های خود به بازارهای بورس مراجعه کنند شرکت‌های سهامی عام که شرایط لازم را داشته و در بورس پذیرفته شده باشند می‌توانند با فروش بخشی از سهام خود در بورس اوراق بهادار سرمایه‌ها و پس‌اندازهای کوچک